

1. Działania modulo i div

modulo - reszta z dzielenia (właściwie odejmowania)

9 modulo 3   -> 9 minus 3 = 6   -> 6 minus 3 = 3   -> 3 minus 3 = 0   -> wynik 0

14 modulo 6   -> 14 minus 6 = 8   -> 8 minus 6 = 2   -> wynik 2

UWAGA przy algorytmach: 45 modulo 100 = 45

5 modulo 2 w Python   ->   4 % 2

div - dzielenie całkowite (bez reszty)

9 div 3   ->   wynik 0 (reszta 0)

14 div 2   ->   wynik 6 (reszta 2) (6+6+2=14)

UWAGA przy algorytmach: 45 div 100 = 0 (reszta 45), UWAGA: 45 div 45 = 0 (reszta 45)

Python -> 4 / 2 (dzielenie z resztą)

Python -> 4 // 2 (dzielenie bez reszty)

2. System dziesiętny (inne nazwy: dziesiątkowy, decymalny)

Używa cyfry arabskich, właściwie europeizowanych cyfry hinduskich. Cyfry te stosowane są obecnie powszechnie na całym świecie. Są to kolejno znaczki: **0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.**

Jest to system pozycyjny - liczba zapisywana jest na poszczególnych pozycjach:

np. 137 (tak naprawdę $137_{(10)}$ - aby oznaczyć że chodzi o system dziesiętny)

1	3	7
pozycja	pozycja	pozycja
setek	dziesiątek	jedności

a więc:

137 =	1 * 100	+	3 * 10	+	7 * 1
137 =	1 * 10²	+	3 * 10¹	+	7 * 10⁰
137 =	100	+	30	+	7
137 =	$137_{(10)}$ zwykle używając systemu dziesiętnego nie oznaczamy go				

UWAGA - Używamy liczby 10, ponieważ mamy dziesięć znaczków

2. System dwójkowy (inna nazwa: binarny)

Znaczki tylko dwa: | oraz O (pierwszy o wartości jeden, drugi o wartości zero)

$$\begin{aligned}
 ||O|_{(2)} &= | * 2^3 & + & | * 2^2 & + & O * 2^1 & + & | * 2^0 \\
 ||O|_{(2)} &= | * 8 & + & | * 4 & + & O * 2 & + & | * 1 \\
 ||O|_{(2)} &= 8 & + & 4 & + & 0 & + & 1 \\
 ||O|_{(2)} &= 13_{(10)}
 \end{aligned}$$

Popularnie zapisujemy, używając cyfr arabskich:

$1101_{(2)} = 13_{(10)}$ ale powinniśmy zawsze oznaczyć o jaki system nam chodzi, aby nie było pomyłek.

3. System szesnastkowy (inna nazwa: hexadecymalny)

0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, A (czyli 10), B (czyli 11), C (czyli 12), D (czyli 13), E (czyli 14), F (czyli 15)

Używamy aż 16 znaków. Ponieważ zabraknie cyfr arabskich, używamy też literek

$$\begin{aligned}
 BBF1_{(16)} &= B * 16^3 & + & B * 16^2 & + & F * 16^1 & + & 1 * 16^0 \\
 BBF1_{(16)} &= B * 4096 & + & B * 256 & + & F * 16 & + & 1 * 1 \\
 BBF1_{(16)} &= 11 * 4096 & + & 11 * 256 & + & 15 * 16 & + & 1 * 1 \\
 BBF1_{(16)} &= 45056 & + & 2816 & + & 240 & + & 1 \\
 BBF1_{(16)} &= 48113_{(10)}
 \end{aligned}$$

4. Własny wymyślony system pozycyjny (inna nazwa: _____ wpisz sobie ;-)

Używamy 4 znaków: & (o wartości 0), # (o wartości 1), \$ (o wartości 2) oraz ! (o wartości 3)

$$\begin{aligned}
 $$!#_{(własny)} &= $ * 4^3 & + & $ * 4^2 & + & ! * 4^1 & + & # * 4^0 \\
 $$!#_{(własny)} &= $ * 4^3 & + & $ * 4^2 & + & ! * 4^1 & + & # * 4^0 \\
 $$!#_{(własny)} &= $ * 64 & + & $ * 16 & + & ! * 4 & + & # * 1 \\
 $$!#_{(własny)} &= 2 * 64 & + & 2 * 16 & + & 3 * 4 & + & 1 * 1 \\
 $$!#_{(własny)} &= 128 & + & 32 & + & 12 & + & 1 \\
 $$!#_{(własny)} &= 173_{(10)}
 \end{aligned}$$

Istnieje wiele innych systemów. W informatyce korzystamy też często z systemu ósemkowego (0,1,2,3,4,5,6,7) lub czwórkowego (0,1,2,3).

5. Szybka zamiana małych z systemu dwójkowego na dziesiętny

a) Wypisujemy kolejne potęgi dwójki

1	2	4	8	16	32	64	128	256	512

b) Zamieniamy liczbę 137, a więc znajdujemy największą liczbę w tabeli mniejszą lub równą 137 i wpisujemy pod nią jedynkę.

1	2	4	8	16	32	64	128	256	512
							1		

c) Następnie do 128 dodajemy 64, jeśli jest więcej niż 137 to wpisujemy zero

1	2	4	8	16	32	64	128	256	512
						0	1		

d) Wpisujemy kolejno do lewej, ale jeśli suma będzie mniejsza wpisujemy jeden.

1	2	4	8	16	32	64	128	256	512
			1	0	0	0	1		

e) Następnie do 128 dodajemy 8 i kolejną liczbę, jeśli jest więcej niż 137 to wpisujemy zero, jeśli mniej lub równo wpisujemy 1

1	2	4	8	16	32	64	128	256	512
1	0	0	1	0	0	0	1		

f) Spisujemy naszą liczbę w drugim wierszu od prawej: 10001001

1	2	4	8	16	32	64	128	256	512
1	0	0	1	0	0	0	1		

g) $10001001_{(2)} = 137_{(10)}$

Uwaga - liczby nieparzyste w systemie dwójkowym zawsze kończą się na 1

6. Algorytm zamiany liczby na liczbę binarną wykorzystujące działanie DIV (dzielenie całkowite)

a) Dzielimy liczbę przez 2 (bo binarny) i zapisujemy wynik po liczbą, a po prawej resztę

$$\begin{array}{r|l} 137 & 1 \\ 68 & \end{array}$$

b) Powtarzamy dzielenie, aż w lewej kolumnie pojawi się zero

$$\begin{array}{r|l} 137 & 1 \\ 68 & 0 \\ 34 & 0 \\ 17 & 1 \\ 8 & 0 \\ 4 & 0 \\ 2 & 0 \\ 1 & 1 \\ 0 & \end{array}$$

← tutaj uwaga na pomyłkę
podzielnik większy równy niż dzielona liczba

c) spisujemy liczbę od dołu: $10001001_{(2)}=137_{(10)}$

7. Ten sam algorytm zamiany liczby na liczbę szesnastkową

a) Dzielimy liczbę przez 16 (bo szesnastkowy) i zapisujemy wynik po liczbą, a po prawej resztę

$$3007_{(10)} = \text{BBF}_{(16)}$$

$$\begin{array}{r|lll} 3007 & 15 & \rightarrow & \text{F} \\ 187 & 11 & \rightarrow & \text{B} \\ 11 & 11 & \rightarrow & \text{B} \\ 0 & & & \end{array}$$

← tutaj uwaga na pomyłkę

7. Ten sam algorytm zamiany liczby na liczbę wg wymyślonego systemu liczbowego z pkt.4

a) Dzielimy liczbę przez 4 (bo cztery znaki) i zapisujemy wynik po liczbą, a po prawej resztę

& (o wartości 0), # (o wartości 1), \$ (o wartości 2) oraz ! (o wartości 3)

$$173_{(10)} = \$\$!\#_{(\text{własny})}$$

$$\begin{array}{r|lll} 173 & 1 & \rightarrow & \# \\ 43 & 3 & \rightarrow & ! \\ 10 & 2 & \rightarrow & \$ \\ 2 & 2 & \rightarrow & \$ \\ 0 & & & \end{array}$$

← tutaj uwaga na pomyłkę